

szűknek bizonyultak a művészetért lelkesedő közönség befogadására és nyilvánvalóvá lett, hogy egy új színház felépítésére annál is inkább volna szükség, hogy ott a könnyű fajsúlyú zenésdarabokat adhassák elő. Így született meg a Népszínház megépítésének gondolata.

1864-ben Molnár György rőpiratot adott ki, melyben egy Pesten létesítendő népszínház eszméjét először veti fel. Részvényekre ajánlja, oly módon, mint a régi pozsonyi színház volt, hogy minden részvényes egy-egy páholyt kapna örökjogon és a városi, téli Népszínházon kívül, egy városligeti nyári színpaddal egészíttetnék ki. 1867-ben Dobsa Lajos fűzte tovább ezt a tervet és pénzes emberek közreműködésén fáradozott. A »Fővárosi Lapok« volt abban az időben a színházi ügy leglelkesebb szószólója.

A Népszínház létesítése ügyében 1869. márc. 14-én volt az első értekezlet az »Egyenlőségi Kör«-ben, a választmányi elnökség tagjai lettek: Ullmann, Szitányi, jegyző: Milassin Vilmos. Tagok: Buljovszky, Dux Adolf, Éjszaki Károly, Gschwindt, Hegyessy Kálmán, Herzfelder, Kauser, Kléh István, Molnár György, Gelléri—Szabó és Steiger Gyula. Ekkor határozták el, hogy a színházat közadakozásból építik fel. A végrehajtó-bizottság tagjai voltak: Harkányi Frigyes (a gyűlés elnöke), Podmaniczky Frigyes báró, Steiger Gyula, Tavasz Antal, Lipthay Béla báró és Rákosi Jenő, akít jegyzőnek választottak meg és aki a sajtómozgalom irányításában élénk agitációt fejtett ki. A megindított gyűjtésen az első adakozók között a budai vízgyógyintézet vidéki betegei szerepeltek, akik 60 forintot adtak, miután Blaha Lujza részükre hangversenyt tartott. A további gyűjtés 25.000 frtot eredményezett; miután azonban ezen összegből színházat nem lehetett építeni, a fővároshoz fordultak és az fel is ajánlott ingyen-teleket a Terézvárosban, a mai Operaház helyén, de pénz még mindig nem volt; ekkor ezt a teleket eladták a későbbi Andrásy-út kiépítésére alakult részvénytársaságnak 500.000 frtért; (a jelzett helyen épült fel később a M. Kir. Operaház.). Miután most már pénz volt, de nem volt telek, ismét a fővároshoz fordultak, amely a mai Nép-

színház telkét ajánlotta fel a magasztos kulturális cél részére. Az intézet alapkövetélteli ünnepe 1872. szept. 15-én volt. Építésszek: Buzzi és Kéler Napoleon, tervező Fellner Ferdinand. A színház költsége 700.000 frt. Férőképesége: 49 páholy és 1 udvari páholy, 1407 ülő- és 475 állóhely. A színpad 12 öl széles, 7 öl mély, a hátsó színpad 8 öl széles és 5 öl mély. A homlokzaton Apollo alakja koszorút nyújtó nemtőkkel. Az oszlopközökben Gaal József, Kisfaludy Károly és Egressy Béni mellszobrai. A menyezetet aranyos dombormívakkal Szentpétery, Megyeri, Szerdahelyi, Jancsó, Füredi, Hegedüsné stb. nevével s nyolc kerek kép díszítik. A csillár 80 lánggal égett. 1875. szept. 29-én megjelentek az uccán a Népszínház első falragaszai. Első igazgató: Rákosi Jenő. A színház 1875. okt. 15-én nyílt meg. Pontban hét órakor megjelent Ferenc József király, aki erre az alkalomra 4000 frtot adományozott az intézetnek, sógorával, Arnulf bajor herceggel, utána Rudolf trónörökös nevelőjével, Latour gróffal. Mosonyi Mihály ünnepi nyitánya után Ábrányi Kornél drámai prólógusa következett. Előadta: Rákosi Fanni, (Genius), Párthényiné (Thália), Dancz Nina (Bohóság), Solymossy Elek (Idegen bohóc), Vasvári (Körmagyar). Ezt követte Rákosi Jenő »Leánykérő« c. 1 felv. népszínműve, melynek ez volt a szereposztása: Sugár, gazdag paraszt: Zádor; Kata, leánya: Sziklai Emilia; Szamos F. juhászgazda: Pártányi János; Villám Bandi: Szabó Bandi; Illom Peti, legény: Eöry Gusztáv; ezt követte: »Jeremiás siralmai.« Bohózat 1 felv. Írta: Vidra Sipka. (Rákosi Jenő). Szereplők: Bibircsóki T. háziúr: Tihanyi Miklós; Lidi, leánya: Dancz Nina; Skolasztika, v. k.: Klárné Angyal Ilka; Karcsu Pista: Karikás József; Szuszinka Jeremiás: Együd István; Jutka, cseléd: Rákosi Fáni. Végül következett: »A király csókja« c. egyfelvonásos operett. Írta Berczik Árpád. Zenéjét szerző Huber Károly. Szereplői ezek voltak: Rózsa, juhásznő: Sziklai Emilia; Lóránt, jegyese: Kápolnai János; Drugeth, udvarbeli: Solymossy Elek; László, apród: Oroszi Georgine; Elek, apród: Kiss Paula; Jenő, apród: Fekete I. Az új színház jeles gárdája, Blaha Luj-